

Propostes de millores en l'àmbit de la docència de la dansa

Desembre 2018

Índex:

Què és l'APdC ?.....	2
Perquè aquest informe?	2
1. La formació en dansa a Catalunya - Panorama general.....	3
2. La titulació superior de dansa	5
El reconeixement de la titulació a nivell espanyol	5
La universitat privada i els nous graus.....	6
El reconeixement de la titulació a nivell europeu	6
La integració a la universitat.....	7
3. La titulació professional de dansa	8
4. El Batxillerat artístic	9
5. El cos de catedràtics i professors de dansa	11
6. La dansa a l'escola ordinària	13
7. Les qualificacions professionals	13
8. Altres consideracions	14
Màster de pedagogia i didàctica de la dansa	14
Inspectors especialistes en dansa	15
9. Resum de les principals reivindicacions	17

Contacte:

Sandra Bogopolsky, responsable de l'àrea d'Educació de l'APdC:
projectes@dansacat.org 93 268 24 73 / 653 89 31 86.

Comissió d'educació de l'APdC:

- Gemma Calvet, vicepresidenta de l'associació;
- Arantza López, vocal de la junta;
- Daniel Rosado,
- Jannick Niort;
- Riikka Laakso.

Què és l'APdC ?

L'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya (APdC) és una associació de caràcter sindical i sense afany de lucre creada l'any 1987 amb l'objectiu d'**agrupar** els professionals de la dansa a Catalunya (ballarins, coreògrafs, pedagogs, especialistes en salut i dansa, productors i gestors culturals, mànagers de companyies i totes aquelles persones que tenen una activitat professional relacionada amb la dansa), així com els estudiants d'aquesta disciplina, i **defensar** els seus interessos. És així com representem els més de 500 socis davant les institucions públiques i privades, promovem i donem suport a iniciatives per millorar les seves condicions laborals i ajudem al seu desenvolupament professional. En l'àmbit que ens pertoca, l'EDUCACIÓ, l'APdC representa el sector davant les institucions que regulen la legislació en matèria **educativa**. Treballem doncs, per aconseguir la màxima qualitat dels ensenyaments professionals, alhora que vetllem per augmentar la presència de la dansa en els ensenyaments reglats d'àmbit general. També ens convertim en observadors de la situació dels ensenyaments en l'àmbit privat per a què siguin reconeguts a nivell oficial.

Perquè aquest informe?

Amb aquest informe pretenem abordar les problemàtiques en les quals es troben les diferents titulacions i formacions en l'àmbit de la dansa dins el sistema educatiu i proposem solucions que, com a representants del sector, ens semblen molt més adequades a la realitat professional. Un cop realitzat l'informe, toca fer-ne el màxim de difusió entre els diferents agents interessats i intentar concretar accions encaminades a la concreció de les conclusions proposades al document.

Estem a la vostra disposició per si necessiteu qualsevol aclariment sobre els temes tractats i ens oferim a formar part de les possibles taules de treball al voltant d'aquestes problemàtiques, posant la vista en la redacció d'una futura Llei d'Educació.

Tractar adequadament els ensenyaments de dansa a Catalunya és primordial. Tot ciutadà té dret a gaudir d'un ensenyament de qualitat en dansa: amateur o professional; i d'una bona formació continua com a professional del sector. Segons el Cens d'escoles de Dansa de Catalunya¹, elaborat per l'APdC durant el 2015, a Catalunya hi ha prop de 55.000 alumnes que estudien dansa i 1.575 professor/es treballen de forma fixa o discontinua a les escoles de dansa catalanes. Una xifra que s'allunya, i molt, de les dades oficials del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya que només contempla la realitat de les escoles autoritzades (un 22% del conjunt d'escoles de dansa, aproximadament).

1. La formació en dansa a Catalunya - Panorama general

La dansa com a estudi reglat

Règim General

- **Primària:** La dansa forma part d'un dels set àmbits de coneixement del currículum, la d'àrea d'educació artística, junts amb les arts visuals, la plàstica i la música.
- **Secundària:** La dansa no està contemplada al currículum escolar, ara bé, aquells alumnes que estudiïn en una escola de dansa autoritzada poden convalidar aquestes classes per l'assignatura d'educació física.
- **Batxillerat:** Es pot estudiar Batxillerat en la modalitat Arts, sub branca: Arts Escèniques, Música i Dansa als instituts que així ho decideixin. L'alumne/a que cursa batxillerat i estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada pot demanar el reconeixement d'algunes matèries.
- **Estudis universitaris:** Diferents universitats i centres d'ensenyament ofereixen la possibilitat d'estudiar postgraus relacionats amb dansa i expressió corporal.

¹ Per veure el document sencer: www.dansacat.org/actualitat/1/2801/.

Règim Especial

Ensenyaments artístics:

Regulats pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i amb validesa oficial a tot l'Estat, els ensenyaments reglats de dansa es componen de:

- **Ensenyaments de dansa de grau professional**, de 6 cursos, que es poden cursar dels 12 als 18 anys, que s'han de compaginar amb els estudis d'ESO i es poden compaginar amb el Batxillerat o un cicle formatiu. Aquests ensenyaments s'imparteixen als conservatoris professionals de dansa (públics), als centres professionals de dansa (privats) i als centres integrats.
- Els **ensenyaments artístics superior** de dansa, equivalents a tots els efectes a un Grau universitari, s'imparteixen al Conservatori Superior de Dansa.
- Els ensenyaments de grau elemental, pels menors de 12 anys, no s'apliquen a Catalunya. Per contra, es desplega l'article 48.3 de la LOE que permet a les administracions educatives donar un marc als ensenyaments no reglats de dansa (i de música), que no condueixen a titulació, però que ofereixen un ampli ventall de programes.

Aquests **ensenyaments de dansa no reglats** s'imparteixen:

- A **escoles de dansa autoritzades** pel Departament d'Ensenyament, que poden ser de titularitat privada o de titularitat municipal. Despleguen diversos programes de sensibilització, iniciació, aprofundiment i també prepara els alumnes per a l'accés als ensenyaments de grau professional. Tenen uns requisits concrets d'instal·lacions, titulació del professorat, els assessora la inspecció educativa i participen en l'estadística educativa general. No donen cap títol, però els centres poden emetre certificats on consten les hores i els programes cursats.
- A **altres centres de dansa**: Sense estar regulats per la Generalitat de Catalunya, però amb la llicència d'activitats correcta, aquests centres ofereixen cursos de dansa de diferents disciplines i nivells. Molts d'ells imparteixen disciplines nivell professional sense titulació oficial a Catalunya (dances urbanes, balls llatins, dansa del ventre,...).
- A **altres espais**: La dansa també es pot practicar de forma lúdica en altres espais, com ara centres cívics, casals, etc. Els més petits també poden aproximar-se a la dansa a través d'activitats extraescolars, generalment organitzades per les Associacions de mares i pares d'alumnes.

Estudiar dansa a l'Estat espanyol

El Ministerio de Educación, Cultura y Deporte elabora la normativa estatal pel que fa a tots els ensenyaments, inclosos els de dansa, que és la mateixa per a totes les CCAA. Aquestes poden desenvolupar entre un 45 i un 55% del currículum respectant els mínims establerts en cada Reial Decret. La LOE i la LOMQE són el marc que estableix la nomenclatura, durada i organització de tots els trams educatius de dansa en tot l'estat espanyol. El desplegament d'aquests en cada CCAA depèn de les administracions educatives. Els centres on s'imparteixen aquests ensenyaments poden ser de titularitat pública, privada o concertada i poden rebre noms diferents.

Estudiar dansa a l'estranger

L'ampliació de la formació a l'estranger és un fet habitual dels professionals de la dansa. L'Institut del Teatre ofereix les beques Erasmus pels alumnes del Conservatori Superior, que permeten realitzar part de la carrera a l'estranger. Altres institucions públiques com la Generalitat o el Ministeri d'Educació també atorguen beques per estudiar en altres països. Aquelles persones que han cursat tots els seus estudis de dansa fora d'Espanya poden informar-se a la Generalitat de Catalunya sobre les convalidacions i homologacions.

2. La titulació superior de dansa

El reconeixement de la titulació a nivell espanyol

La LOMQE estipula que: "els i les alumnes que hagin acabat els estudis superiors de Música o de Dansa obtindran el títol Superior en l'especialitat que es tracti, que queda inclòs amb caràcter general en el nivell 2 del Marc Espanyol de Qualificacions per a l'Educació Superior i serà equivalent al títol universitari de grau. Sempre que la normativa aplicable exigeixi estar en possessió del títol universitari de Grau, s'entendrà que compleix aquest requisit qui estigui en possessió del títol Superior de Música o Dansa"². Destaquem especialment aquesta modificació introduïda per la LOMQE en

² Modificació de la LOMQE de l'apartat 3 de l'article 58 de la LOE.

aquest article, atès que la redacció anterior es limitava a recollir l'equivalència a tots els efectes al títol universitari de Llicenciat o títol de Grau. La nova redacció, incorpora la inclusió a tots els efectes en el nivell 2 del Marc espanyol de Qualificacions per a l'Educació Superior. A més, introdueix un nou paràgraf que regula que sempre que la normativa aplicable tingui com exigència estar en possessió del títol universitari, s'haurà d'entendre que qui té el títol Superior de Dansa compleix aquest requisit.

Amb la LOE els titulats superiors tenien dificultats per a què se'ls reconegués la titulació com a equivalent a una llicenciatura universitària: No podien accedir a molts processos de selecció de l'administració pública, tenien dificultats per accedir a màsters oficials i doctorats i no podien fer investigacions, etc. Amb les modificacions de la LOMQE **s'ha de vetllar perquè en la seva aplicació no es cometin els mateixos errors d'interpretació i es tracti de manera desfavorable els professionals de la dansa, com ha passat amb anterioritat a la modificació esmentada.**

La universitat privada i els nous graus

Paral·lelament al procés de degradació dels estudis artístics superiors, les universitats espanyoles privades han ampliat la seva oferta de graus en Art Dramàtic i Dansa. Destaquem a la Comunitat de Madrid el Grau en Arts escèniques (Universitat de Lebrija), el Grau en Ciències de la Dansa (Universitat Europea de Madrid) i El Grau d'arts escèniques (Universitat Rei Juan Carlos I). A Sitges (Catalunya) hi ha The institute of the arts que ofereix tres graus: comèdia musical, dansa, interpretació. Aquests tres centres són privats i la matrícula per any oscil·la entre els 8.500 i els 10.000€. Fins que no se solucionin completament els problemes de reconeixement de la titulació superior en centres públics, només qui té un cert poder adquisitiu es pot permetre un grau artístic amb sortides laborals i acadèmiques clares. **Des de l'APdC defensem uns estudis artístics públics que formin part de l'encaix que es mereixen directament vinculats a l'àmbit universitari.**

El reconeixement de la titulació a nivell europeu

Com s'ha explicat abans, la LOMQE estipula que la titulació superior de dansa és equivalent a un títol universitari de grau. Tot i així, és necessari recordar que el

manteniment d'aquesta exclusió de les titulacions superiors artístiques dins de l'àmbit universitari, planteja un problema de reconeixement de titulació a nivell europeu. Aquesta aplicació de l'equivalència que recull la normativa actual només té efectes directes a l'Estat espanyol, no a l'espai europeu, ja que la normativa espanyola no pot obligar a la resta dels Estats al reconeixement d'aquesta equivalència. La manera més clara per oferir als titulats superior en dansa una titulació vàlida a tota Europa és fent que **aquests estudis passin a ser universitaris i depenguin directament de la Llei Orgànica d'Universitats (LOU)**.

La integració a la universitat

Des de l'APdC pensem doncs, que una mesura prioritària que s'hauria de contemplar si tenim en compte un possible canvi de la llei orgànica d'educació, és fer que els ensenyaments superiors de dansa passin a dependre de la LOU directament. La normativa marca que: "Els centres docents d'ensenyament superior de titularitat pública o privada es poden integrar a una universitat pública o privada, respectivament, com a centres propis. El reconeixement de la integració— del centre per a impartir títols universitaris oficials és acordat pel departament competent en matèria d'universitats, a proposta de la universitat."³

Es pot plantejar d'inici un procés d'adscripció dels centres d'estudis artístics superiors que es materialitzaria a partir d'un procés de transició-adaptació, amb la **integració dels estudis artístics com a Graus universitaris**. Evidentment aquesta opció jurídica no deixa de estar condicionada a una voluntat política d'establir un marc ampli i bàsic d'adscripció i integració, on quedessin, entre d'altres, fixats el mínims legals que contemplessin, el procés d'adaptació dels centres d'estudis superiors de dansa en quant al seu funcionament de conformitat amb la normativa universitària; regulació del cos de professors i l'adaptació de l'existent, i la seva adscripció definitiva; homologació dels reconeixements acadèmics en matèria d'investigació i estudis de post-grau i màsters. Òbviament aquest procés d'adscripció i integració als estudis universitaris hauria d'anar acompanyat de períodes transitoris d'adaptació de la normativa, i l'adopció de mesures que facilitessin que cap dels centres d'estudis superiors existents amb

³ Art.106 LLUC que recull la integració d'estudis.

voluntat d'adscripció/integració quedessin fora per qüestions merament estructurals i organitzatives, com podrien ser la titulació del professorat o la ràtio professor/alumnes.

La no adscripció d'alguns centres crearia un greuge comparatiu per a tots aquells conservatoris que no poguessin fer aquest pas. És per aquest motiu que des de l'APdC **defensem la integració dels estudis superiors de dansa a la Universitat** (sota la LOU) i no l'adscripció dels centres que volguessin.

3. La titulació professional de dansa

Els intèrprets de música i dansa inicien els seus estudis professionals de dansa amb 12 anys i els finalitzen amb 18. L'equivalència de nivell que els correspon, segons el sistema educatiu actual, és la de Tècnic de música o dansa, o el que és el mateix: tècnic mig de FP, situant els nostres titulats en un graó per sobre del sou base professional (en la gradació de l'INCUAL estem parlant d'un nivell 2). Aquest posicionament des de l'APdC ens sembla totalment injust i pensem que és urgent i prioritari donar a la titulació professional de dansa el lloc que li pertoca. Els problemes són diversos: d'entrada, la franja d'edat d'aquests estudis artístics no coincideix amb les edats marcades per la Formació Professional. I la diferència del nivell d'exigència i dedicació entre un tècnic mig de música o dansa amb, per exemple, la d'un tècnic mig en conducció d'activitats físiques i esportives, és abismal. No obstant això, la LOMQE els situa en la mateixa escala o rang de reconeixement professional. Aquesta catalogació, creiem que perjudica greument els Titulats Professionals en Música o Dansa a l'hora de ser contractats i fixar el seu sou.

Cal trobar una sortida perquè l'equivalència amb el sistema educatiu espanyol no els qualifiqui de forma tan injusta. **Una possible solució passaria per la creació d'un curs pont als conservatoris i arribar a concretar una titulació de Tècnic Superior o partir de zero i fer un nou plantejament en un marc totalment diferent.** La mateixa LOE contempla la figura del Tècnic Superior en les especialitats: Ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, que podria permetre l'accés als estudis universitaris corresponents. Aquest podria ser un referent a valorar.

4. El Batxillerat artístic

La LOE va establir el Batxillerat d'Arts Escèniques com a part d'un projecte educatiu integrador. La comunitat artística en Arts Escèniques va acollir aquest batxillerat amb molta il·lusió. D'una banda, veient-lo com a una possible sortida laboral per als titulats superiors i, per un altra, com una forma d'apropar l'art dramàtic i la dansa a un gran nombre d'estudiants.

Les assignatures d'arts escèniques dins aquesta modalitat de batxillerat (Arts escèniques, Anatomia Aplicada a la Dansa i Història de la Dansa / Música) són totalment insuficients. Sobretot pel que respecta a la dansa, ja que es fa del tot necessària la seva pràctica. El segon problema que es planteja és que les assignatures esmentades no són impartides per professors especialistes, sinó per docents d'altres matèries. Interpretació, per professors de literatura, i dansa pels especialistes d'Educació Física, entre altres. Aquest fet té dues conseqüències:

- Els professionals d'Arts Escèniques amb Titulació Superior no poden accedir a impartir aquestes matèries, amb la qual cosa se'ls tanca una sortida laboral. (Els professors dels centres que a més de la seva titulació tenen la titulació superior se'ls considera com a mèrit addicional).
- I tota la matèria que ha de rebre l'alumnat dins d'aquestes assignatures necessitaria d'una preparació específica que podria ser insuficient si no és impartida per un professional de les arts. Aquests professionals tenen el coneixement, la formació i la sensibilitat artística necessaris per impartir aquestes assignatures.

Creiem primordial que s'estableixin continguts artístics acceptables i que es creïn vies perquè els titulats superiors puguin impartir aquestes docències.

Precisament, la llei defineix les condicions de formació per a l'exercici de la docència en l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i els ensenyaments de règim especial i s'estableixen les especialitats dels cossos docents d'ensenyament secundari. Assigna les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat que han d'impartir els funcionaris docents i diu explícitament quines determinades matèries de batxillerat poden ser també atribuïdes a qui estigui en possessió dels títols superiors de dansa i d'art dramàtic⁴. Els titulats superiors de dansa reuneixen els dos requisits de titulació necessaris per impartir les esmentades assignatures. El primer, i principal, és que disposen d'una titulació equivalent a tots els efectes a una llicenciatura o Grau i, el segon, que existeixen unes matèries de batxillerat expressament atribuïdes als titulats superiors de dansa i d'art dramàtic. És per això, que entenem que als nostres professionals els assisteix el dret a formar part del cos i, si hi ha vacants de la seva especialitat, a accedir, com la resta de titulats universitaris equivalents, a la docència pública.

El RD 1834/2008 estableix les matèries que els professors de les diverses especialitats estan obligats a impartir, el que implicaria que les matèries atribuïbles als titulats superiors de dansa ho serien als professors que ja disposessin d'una especialitat prèvia. A més, l'objecte de la norma sembla abonar aquesta lectura. Per tant, no hi ha impediments sòlids de titulació perquè els titulats superiors de dansa formin part, com els llicenciats o graduats, d'aquest cos docent. No hi ha tampoc impediments perquè els titulats superiors de dansa puguin impartir les matèries d'Anatomia aplicada i Història de la música i de la dansa o les matèries d'Arts escèniques, ja que aquestes són matèries que es corresponen amb la titulació, així ho reconeix explícitament la normativa bàsica de l'Estat.

Els possibles entrebancs es generen atès que la funció pública docent no s'articula sobre matèries concretes a impartir sinó sobre especialitats docents que, en el cas de les assignatures atribuïbles als titulats superiors de dansa, comprenen un conjunt de matèries i no només l'específica. **Una opció per plantejar una sortida legal a aquesta**

⁴ Reial decret 1834/2008, de 8 de novembre - article 3, annex IV.I:

"La materia de Anatomía aplicada podrá asimismo ser atribuida a quienes estén en posesión del título superior de Danza. (...); La materia de Artes escénicas podrá asimismo ser atribuida a quienes estén en posesión del título superior de Arte dramático. (...); La materia de Historia de la música i la danza podrá asimismo ser atribuida a quienes estén en posesión del título superior de Música o título superior de Danza".

limitació pràctica podria ser establir normativament la preferència d'aquests titulats a l'hora d'impartir les matèries indicades.

5. El cos de catedràtics i professors de dansa

Com a previ, farem una breu referència a l'àmbit de Catalunya:

- Cal destacar que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atribueix a la Generalitat, en matèria de funció pública, “*la competència exclusiva sobre l'ordenació de la mateixa*”⁵, que, entre altres, recull la competència compartida per al desenvolupament dels principis ordenadors de l'ocupació pública. En aplicació d'aquesta competència exclusiva de la Generalitat sobre l'ordenació de la funció pública, la LEC⁶ crea cinc cossos docents propis, en comptes dels dotze creats per la LOE. En aquesta línia s'inclou el cos de Catedràtics de música i arts escèniques.
- En el cos de Professors d'Educació de la Generalitat també estan inclosos els cossos estatals de professors de música i arts escèniques.
- A més, la LOE⁷ estableix que la funció pública docent s'ordena en diferents cossos docents, entre els quals es troba el cos de catedràtics de música i arts escèniques, que han desenvolupat les seves funcions en els ensenyaments de música i de dansa i en els d'art dramàtic. I, la mateixa Disposició estableix que el cos de professors de música i arts escèniques ha de desenvolupar les seves funcions en els ensenyaments elementals i professionals de música i dansa, en els ensenyaments d'art dramàtic, i si s'escau, en les matèries dels ensenyaments superiors de músic i dansa o de la modalitat d'arts del Batxillerat que es determini⁸.
- El Reial decret 428/2013, de 14 de juny, estableix les especialitats docents del cos de professors de música i arts escèniques vinculades als ensenyaments de música i de dansa. Aquest decret té per objecte establir les especialitats docents del cos de professors de música i arts escèniques vinculades als ensenyaments de música i de dansa, així com definir l'assignació d'assignatures que s'han d'impartir en els

⁵ Article 136.a (exceptuant la lletra b).

⁶ A l'article 112.

⁷ A la seva Disposició Addicional Setena

⁸ En aquest marc fem referència al RD 1614/2009, de 26 d'octubre, estableix l'ordenació dels ensenyaments superiors regulats per la LOE. I, en concret el RD 631/2010 i 632/2010, de 14 de maig regulen, respectivament el contingut dels ensenyaments artístics superiors de música i dansa.

ensenyaments professionals de música i de dansa i les matèries que es poden impartir en el batxillerat.

- I, ja al Reial decret 1834/2008 pel qual es defineixen les condicions de formació per a l'exercici de la docència en l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i els ensenyaments de règim especial i s'estableixen les especialitats dels cossos docents d'ensenyament secundari obligatori, el batxillerat, la formació professional i els ensenyaments de règim especial i s'estableixen les especialitats dels cossos docents d'ensenyament secundari, estableix, a l'article 8.2, que quan la modalitat d'arts del batxillerat s'imparteixi en centres d'ensenyaments artístics, les matèries corresponents **poden ser assignades al professorat dels respectius cossos d'ensenyaments artístics** que tingui formació adequada en cada cas.
- El cos de catedràtics d'arts escèniques és un cos docent d'àmbit estatal, i per tant de conformitat amb l'art.75 de la LEBEP correspon a l'Estat central la regulació de la seva creació, modificació o supressió. I, a través del Reial Decret 427/2013, de 14 de juny, s'estableixen les especialitats docents del cos de catedràtics de música i arts escèniques vinculades als ensenyaments de música i de dansa, i es defineix l'assignació de matèries que han d'impartir en els estudis superiors. I, també s'estableixen les matèries que pot impartir el cos de professors de música i arts escèniques en els estudis elementals.
- Les diferents administracions educatives poden convocar procediments de provisió per cobrir el cos de catedràtics al seu territori. En aquest sentit, la LOE⁹ determina que, durant els cursos escolars en què no tinguin lloc els concursos d'àmbit estatal a què es refereix aquesta disposició, les diferents administracions educatives podran organitzar procediments de provisió referits a l'àmbit territorial la gestió del qual els correspongui i destinats a la cobertura de les seves places, tot això sense perjudici que en qualsevol moment puguin realitzar processos de redistribució o de recol·locació dels seus efectius¹⁰.

Veiem doncs que, segons la normativa, la convocatòria de places al cossos de professors de música i arts escèniques així com l'accés al cos de catedràtics és una decisió que pot adoptar el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, a través dels mecanismes

⁹ Modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, en la disposició addicional sisena, apartat 421.

¹⁰ En aquest mateix sentit es desplega a l'article 2 del Reial Decret 1364/2010.

existents, des de l'APdC creiem que és del tot prioritari **fer els canvis necessaris per crear aquest cos i que hi tinguin accés els titulats superiors.**

6. La dansa a l'escola ordinària

Múltiples estudis demostren els beneficis d'incloure la Dansa dins la formació bàsica dels més joves. La pràctica de qualsevol tipus de dansa en l'aula afavoreix l'autonomia i la iniciativa personal, la comunicació i la socialització entre alumnes, entre molts altres beneficis i afavoreix d'aquesta manera l'adquisició de competències bàsiques. Tot i així, la Dansa segueix devaluada com a disciplina dins el règim general. A primària, la seva presència és simbòlica, i sovint es deixa a criteri de les escoles, però sense donar els docents d'eines metodològiques per a la seva aplicació. A ESO, la dansa és inexistent, i a Batxillerat es pot oferir a partir de les assignatures que formen part del Batxillerat artístic, amb les problemàtiques que ja hem comentat anteriorment. L'omissió de la Dansa en tots els nivells del sistema educatiu és una greu evidència de la poca importància que se li dona a l'aprenentatge competencial. La insuficient presència de les arts en el sistema educatiu és la principal causa de la seva falta de valoració social i, conseqüentment, de la seva baixa visibilitat i posterior demanda. **Des de l'APdC pensem que, a nivell polític, s'ha de fer una gran feina en els centres educatius difonent els valors de la dansa, emprada com a eina pedagògica en el creixement artístic i competencial de l'alumne. Per aquest motiu proposem la creació d'un bloc artístic on la dansa es trobi amb altres arts escèniques i abandoni el currículum d'educació física.**

7. Les qualificacions professionals

Tenim coneixement que a nivell espanyol algunes entitats de dansa estan treballant en la possible creació de qualificacions professionals pel que fa a la dansa. L'objectiu d'aquestes és que els professionals puguin disposar d'una formació continuada reconeguda i gratuïta (com tenen la resta de treballadors); i aconseguir el reconeixement de les competències professionals dels ballarins que es troben en una situació de falta d'acreditació de les seves competències (professionals que no tenen un títol oficial, però que sí tenen una àmplia experiència). Des de l'APdC no estem en contra d'aquest projecte però pensem que s'ha de fer de forma molt acurada, pensant en la globalitat de l'oferta educativa. Les qualificacions no poden en cap cas trepitjar estudis

ja existents i hem de tenir molt present que la dansa ja té estudis professionals i superiors. Des d'una perspectiva de col·lectiu global i reconeixent els estudis de dansa com a universitaris, s'hauria d'evitar que els reconeixement a través de les qualificacions professionals no vingui acompanyat d'entrebancs o dificultats en el reconeixement dels estudis superiors a tots els efectes. **Pensem doncs, que s'hauria de treballar en profunditat amb el sector, abans de tirar endavant qualsevol proposta de qualificació professional.**

8. L'equivalència a l'efecte de docència.

Amb l'entrada en vigor de la LOGSE i posterior desenvolupament, els antics estudis superiors de dansa no van tenir una equivalència completa amb el nou pla educatiu. Dansa no va tenir una equivalència completa, però sí Art Dramàtic o Música. Aquesta falta d'equivalència completa ha creat desigualtat i ha perjudicat laboral i acadèmicament a aquest col·lectiu. **És necessari trobar una solució perquè l'equivalència no sigui només a nivell de docència. Una possibilitat passaria per estudiar 60 crèdits en els conservatoris superiors de dansa. En un col·lectiu on la transició professional és tan important, el tenir titulacions clares i no restrictives ajuda molt.**

9. Altres consideracions

Màster de pedagogia i didàctica de la dansa

El RD 303/2010, com exigeix la LOE, diu que el professorat d'ensenyaments artístics de música i dansa, a més a més de posseir la titulació universitària o equivalent, per exercir la docència dels ensenyaments artístics Professionals i Superiors, ha de disposar de la corresponent formació pedagògica i didàctica prevista també a la LOE. Aquesta formació pedagògica i didàctica¹¹ és un títol oficial de postgrau, que podrà ser un títol universitari oficial de màster,

¹¹ Article 16 del RD 303/2010

no qualsevol màster, o el títol de màster regulat en el RD 1614/09, que ordena els ensenyaments artístics superiors.

Fins ara no s'han establerts els requisits corresponents als títols universitaris oficials per a l'exercici de la professió de Professor d'ensenyament artístics Professionals.

Demanem que se solucioni urgentment aquest tema i que s'organitzi el màster específic per a la dansa. També s'hauria de preveure una formació d'aquest tipus pels professionals que tenen la titulació oficial de dansa anterior a la LOGSE i que han sol·licitat al Ministeri d'Educació **l'equivalència a efectes de docència** del seu títol antic amb els estudis superiors de dansa regulats per la LOGSE. L'equivalència és a efectes de docència, per impartir dansa, no per continuar estudiant-la.

Inspectors especialistes en dansa

El cos d'inspectors del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya no compta amb especialistes en Dansa, principalment perquè la forma d'accedir-hi no ho ha permès. Anteriorment no existia una llicenciatura en Dansa i l'actual equivalència és a efectes de docència, per tant, els graduats superiors encara són molt recents com per haver fet tot el recorregut i arribar a la inspecció. Seria molt important valorar la possibilitat de crear un figura d'inspector especialitzat, amb una via d'accés diferenciada, que assegurés que la inspecció als conservatoris i escoles de dansa es fa de la forma més correcta possible, valorant els elements específics i tenint en compte les seves necessitats diferenciades d'altres ensenyaments.

Des de l'APdC, veiem tres possibilitats per millorar aquesta situació:

- Estudiar la manera **d'incorporar inspectors especialistes en Dansa**, assegurant així que l'inspecció a les escoles i conservatoris sigui de qualitat i suposi un segell de garantia.
- Valorar la possibilitat de **contractar tècnics especialistes en el camp de la Dansa** per a que complementin el treball fet per les inspeccions.
-

- **Crear comissions assessores i un equip d'experts externs**, per a què actuïn com a referents i en contacte directe amb el sector i puguin orientar la presa de decisions de l'administració pública.

10. Resum de les principals reivindicacions

Titulació superior de dansa:

- ∂ Que passi a dependre de la Llei Orgànica d'Universitats
- Mentrestant:
- ∂ Vetllar que el reconeixement a tots els efectes a un grau universitari sigui real.
- ∂ Oferir propostes formatives professionalitzadores a tot el territori.

Titulació professional de dansa:

- ∂ Estudiar possibilitat per donar més valor a la formació.

Batxillerat artístic:

- ∂ Millorar el contingut de les assignatures del batxillerat.
- ∂ Crear vies que permetin als titulats superiors de dansa impartir les assignatures de la seva especialitat.

Cos de catedràtics i professors de dansa:

- ∂ Fer els canvis necessaris per crear aquest cos.
- ∂ Fer que hi tinguin accés els titulats superiors.

Dansa a l'escola ordinària:

- ∂ Introduir dansa al currículum escolar a totes les etapes.
- ∂ Consolidar les vies que permetin als professionals de la dansa entrar a l'escola.

Qualificacions professionals:

- ∂ Treballar el tema en profunditat conjuntament amb el sector.

L'equivalència a l'efecte de docència:

- ∂ Trobar una solució perquè l'equivalència no sigui només a nivell de docència. Una possibilitat passaria per estudiar un curs pont de 60 crèdits en els conservatoris superiors de dansa, tal com es va establir al seu moment amb els estudis superiors de Música.

Màster de pedagogia i didàctica de la dansa:

- ∂ Crear un màster específic per a professionals de la dansa.
- ∂ Solucionar la problemàtica dels equivalents.

Inspectors especialistes en dansa:

- ∂ Estudiar la manera d'incorporar inspectors especialistes en dansa.
- ∂ Valorar la possibilitat de contractar tècnics especialistes.
- ∂ Crear comissions assessores i un equip d'experts externs.